

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Okrožni inšpektorati

so nadaljni členi v verigi nove upravne organizacije naše države. Z zakonom od 3. tm. predvidena ustanovitev okrožnih inšpektoratov je z uredbo min. predsednika Živkovića, izdano včeraj, postala dejstvo. Na podlagi te uredbe se ustanovi v vsaj državi 22 inšpektoratov, po večini tam, kjer so bili dozdaj sedeži velikih županij, ne bodo pa sedeži banovin. V dravski banovini bo inšpektorat v Mariboru za območje dosedanje mariborske oblasti izvzemši Medjimurje, ki je pripadlo savski banovini. V savski banovini bodo trije inšpektorati (v Ogulinu, Varaždinu in Osijeku), v vrbaski banovini dva (v Bihaču in Jajcu), v primorski eden (v Mostarju) v drinski trije (v Tuzli, Užicu in Šabcu), v zetski trije (Dubrovniku, Prijepolju in Kosovici Mitrovici), v dunavski štiri (v Vel. Bečkerek, Kragujevcu, Smederevu in Somboru), v moravski dva (v Kruševcu in Zaječaru) ter v vardarski trije (v Bitolju, Štipu in Prizrenu).

Razveseljivo je, da so v Beogradu uvideli potrebo ustanovitve inšpektorata v Mariboru, katero smo mi takoj prvi dan po objavi zakona od 3. tm. utemeljevali in kojo zahtevo je vsa naša, zlasti gospodarska javnost z vso odločnostjo podprla. Kakšen bo delokrog in kakšne bodo naloge okrožnih inšpektorjev? Že zakon od 3. tm. pravi v § 22., da bodo okrožni inšpektorji pomožni organi bana v vseh poslih javne varnosti na področju podrejenega inšpektorata in v vseh ostalih poenotljivih, ki jih določi notranji minister na predlog bana. Notranji minister, min. predsednik Živković, je v svoji včerajšnji uredbi podrobneje določil pristojnost okrožnih inšpektorjev z določbami, da imajo 1.) skrbeti za javno varnost, 2.) nadzorovati uradovanje oblasti in organov občne uprave, delo občinskih uprav in njihovih organov, ter organe ustanov, ki so podrejene oblastvom občne uprave, in 3.) izdajati navodila oblastvom občne uprave za uspešno vršenje službe. Zlasti bodo morali okrožni inšpektorji vsem sreskim načelnikom ter političnim oblastvom in organom dati odredbe za čuvanje javne varnosti, predvsem pa skrbeti za državno varnost, za osebno in imovinsko nedotakljivost in za ohranitev javnega reda. Pregledovati bodo morali poslovanje oblastev občne uprave in o tem stalno pošiljati banu poročila. Sprejemati in reševati bodo morali pritožbe proti nepravilnostim oblastev in njihovih organov, pozivati uslužbenca na odgovornost za nepravilnosti v službi in izven nje ter poročila po izvršeni preiskavi predložiti pristojnim oblastvom v nadaljno reševanje. Postopati bodo morali radi nepravilnosti tudi, če ne bodo dobili pritožb, ampak bodo osebno izvedeli za nepravilnosti oblastev ali organov notranje uprave. Seveda bodo morali preiskati in ugotoviti tudi vse, kar jim bo predložil ban v ugotovitve. Vse posle bodo vršili okrožni inšpektorji kot organi bana in v njegovem imenu ter mu bodo o svojem delu in o stanju uprave v inšpektoratu morali od časa do časa pošiljati poročila obenem s predlogi.

Strel na princa Umberta

PONESREČEN ATENTAT ITALIJANSKEGA REVOLUCIJONARJA FERNANDA DE ROSA NA ITALIJANSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA UMBERTA V BRUSLJU.

BRUSELJ, 25. oktobra. Tik pred uradno razglasitvijo zaroke italijanskega prestolonaslednika princa Umberta z belgijsko princezino Marijo Josipino, bi postal prestolonaslednik kmalu žrtev atentata. Ko je namreč hotel princ položiti na grob Neznane junaka venec, se je preril skozi množico k njemu neki mladenič. Naperil je nanj revolver. V trenutku, ko je hotel sprožiti, ga je udaril neki stražnik po roki, nakar se je krogla zarila v tla. — Atentator je bil takoj aretiran. Piše se Fernando de Rosa in je rodom iz Milana. Star je 21 let in je študiral v Parizu pravno. Pri zaslišanju je priznal, da je name-

raval prestolonaslednika Umberta ustreliti. Iz Pariza se je pripeljal v Bruselj z jutranjim brzovlakom. Takoj po povratku z groba Neznane junaka sta prestolonaslednika Umberta posetila belgijski kralj Albert in princezinja Marija Josipina, ki sta mu čestitali k srečni rešitvi. Imenom svojih vlad so mu čestitali tudi vsi v Bruslju akreditirani inozemski diplomatski zastopniki.

BRUSELJ, 25. oktobra. Razen Fernanda de Rose je policija aretirala tudi visokošolca Luigi de Tascola, ki se je skupno z atentatorjem pripeljal iz Pariza.

Boj na nož proti članom kabineta Ljapčev

UMOR TREH SODNIKOV IZ SEVLJEVA NA BOLGARSKEM. — ROPARSKI POGLAVAR UZUNOV NAPOVEDUJE UMOR VSEH ČLANOV SEDANJE BOLGARSKE VLADE.

SOFIJA, 25. oktobra. Vsa bolgarska javnost je pod vtisom strašnega dogodka, ki se je pripetil včeraj na cesti med Suhim dolom in Sevljevom. Razbojniška tolpa zloglasnega roparskega poglavarja Veljka Uzunov, ki je že dolgo trepet cele severne Bolgarske, je ustavila avtomobil, v katerem so se peljali: predsednik sodišča Kunčev, državni pravnik Mančev ter sodnika Dočev in Stojanov. Roparji so vse popolnoma izropali, nato pa jih ubili in pustili sredi ceste. Le sodnika Stojanova so pustili pri življenju, ker je prosil zanj neki ropar.

Krvavi dogodek je povzročil velikansko razburjenje in silno senzacijo. Vlada je razpisala za aretacijo Uzunova 300.000 levov nagrade. Pogreb umorjenih sodnikov se bo vršil na dr-

žavne stroške.

Roparski poglavar Uzunov je naslovil na bolgarsko prebivalstvo pismo, v katerem naznanja, da so bili navedeni sodniki umorjeni iz maščevanja za razne po nedolžnem obsojene člane njegove roparske družbe. Dalje naglašja, da bo nadaljeval boj proti vsem, ki so mu napotu, predvsem pa bo poskrbel, da bodo poginili vsi ministri sedanje krvavega kabineta Ljapčeva. Njegova sveta stvar je, da osvobodi bolgarskega delavca in kmeta teh pijavk, ki pijejo njihovo kri. Kdor se bo temu upiral, bo brez pardona ubit.

Uzunov zaključuje svoje pismo z besedami: »Živela bodoča delavska in kmečka vlada! Uzunov, predsednik revolucionarne balkanske skupine«.

Zaleski v Bukarešti

BUKAREST, 25. oktobra. Včeraj popoldne sta v poslopiju zunanjega ministrstva poljski zunanji minister Zaleski in Mironescu pasafirala poljsko-rumunsko razsodiščno pogodbo. Pogodba je sklenjena za 5 let in je napravljena po vzoru sličnih pogodb z drugimi državami. Pogodba se lahko po dveh letih odpove z obojestransko obvezno šestmesečno odpovedjo.

Uredba končno predvideva v smislu zakona od 3. tm., da se bodo okrožnim inšpektorjem po potrebi na predlog bana in po sklepu ministra notranjih del dodelili tudi še razni posli občne uprave. To je vsekakor važno. Nedvomno je velikega pomena, da bodo okrožni inšpektorji, ako bodo svoje gori navedene naloge vestno in objektivno vršili, mnogo pripomogli k točnosti in ekspektivnosti oblastev in organov občne uprave. Potrebno pa bo tudi še, da se jim dodeli za njihova področja nadaljna pooblastila, da bodo lahko razne manjše in nujne zadeve tudi sami reševali v imenu bana, da ne bo n. pr. trebalo ljudem iz Prekmurja, Dravske doline in Slovenskih gor. za vsako malenkost riskirati pota v Ljubljano, ker je to vedno zvezano z zamudo vsaj poldruga dne in z znatno povišanimi stroški. Upamo,

Panika na newyorški borzi

NEWYORK, 25. oktobra. Včeraj so bile na efektivni borzi zaznamovane zopet katastrofalne izgube. Nič manj kot za 14 milijonov akcij je menjalo lastnike, pri čemer znaša pri akciji izguba do 50 dolarjev. Včerajšnje izgube so dosegle skupno 18.881.000 dolarjev. Paniko je povzročalo še dejstvo, da borza ni bila kos navalu. Popoldne so se sestali vodilni bančniki, ki so nato izdali pomirljivo objavo.

da bo banska uprava v tem smislu stavi la ministrstvu za notranje zadeve nemudoma potrebne predloge.

Kdo lahko postane okrožni inšpektor? Po zakonu od 3. tm. mora okrožni inšpektor biti dovršen pravnik z najmanj 12 leti državne službe, od katerih mora zopet biti najmanj 6 let politično-upravne službe. Vendar se pa lahko brez ozira na te pogoje imenujejo za okrožne inšpektorje tudi dozdajni veliki župani. V interesu državne misli in zdravega poslovanja državne uprave je nedvomno, da se postavijo na čelo okrožnih inšpektoratov povsod ljudje z najboljšo upravno kvalifikacijo, ne bilo bi pa priporočljivo, da bi bili imenovani ljudje, ki so bili svoječasno vrženi v upravno službo iz popolnoma drugega miljeja kot eksponenti partijskih interesov.

Moderna mladina

BERLIN, 25. oktobra. V kinu v Schönebergu je bila včeraj popoldne napovedana filmska predstava za mlado. Kino je bil nabito poln mladine. Ker pa je namesto predstave sledilo predavanje, je nastal v kinu strašen hrušč. Otroci so protestirali z žvižganjem in vpitjem, končno pa so napadli predavatelja ter ga pretepli, razbili stole, svetiljke in šipe. Šele policija je napravila red. Med tem pa se je zopet zbralo pred kinom okrog 200 otrok, ki so pod vodstvom nekega 15letnega dečka nadaljevali demonstriranje, tako da so morali kino-poslopje braniti pred razjarjenimi fantalini napadalni oddelki policije. Cella vrsta 12—14letnih dečkov je bila aretiranih.

Podoben incident se je pripetil pred včerajšnjem tudi v Lucku, kjer so otroci naskočili marionetno gledališče, demolirali dekoracije in demonstrirali tudi pred gledališčem.

HOLLYWOOD, 25. oktobra. V laboratoriju neke filmske družbe se je pripetila včeraj jutraj velika eksplozija, nakar je takoj nastal v poslopju požar. Pogrešajo 10—20 oseb, ki so bile tedaj zaposlene v laboratoriju.

Ljudska univerza.

Dr. Halmov predavanje »Pregnan v Sibirijo«, se bo vršilo jutri, v soboto, dne 26. t. m. ob 8. zvečer v veliki kazinski dvorani. Vstopnice se dobe v predprodaji. —

Zopet avomobilski karambol.

Komaj sta minula dva tedna, odkar se je pripetila na državnem mostu strašna avtomobilska katastrofa, že beleži mariborska kronika nov karambol, ki sta ga zakrivila dva avtomobilista, ki pa nista iz Maribora. Na vogalu Kopališke ulice in Aleksandrove ceste je zavozil ljubljanski šofer v avto ptujskega šoferja Jakoba K. in ga občutno poškodoval. Škoda znaša okrog 6000 Din. Šoferja sta baje vozila v zelo zmernem tempu z brzino 10 km, toda ljubljanski šofer je zavozil preveč na levo in onemogočil pasajo avtomobilu, ki je privozil z nasprotni strani. Zadevo bo obravnavalo sodišče.

Tatvine.

Včeraj je neznan storilec ukradel na Kralja Petra trgu izpred neke trgovine kleparskemu mojstru Josipu S e r j a n c u dvokolo znamke »Germania«, vredno 2700 Din, z električno dinamo-svetiljko 1.123.375. Pred nakupom svarimo! — V Danikovi ulici št. 8 je neznan dolgoprstnež ukradel Heleni S e g u l i n raznega perila v vrednosti 240 Din. — Celo hidrante kradejo. Na križišču Magdalenske in Fošove ulice so zlikovci odnesli železno ploščo hidranta. Bržčas so jo pobrali zbiralci starega železa in jo prodali kakemu prekupčevalcu.

Vreča sladkorja na Ptujski cesti.

Sinoči je neki mariborski avtomobilist opazil na cesti v Loki vrečo kristalnega sladkorja, jo pobral in odpeljal v Maribor. Kje je bil sladkor storjen, se doslej ni moglo ugotoviti, tudi se ne ve, kateri voznik jo je zgubil. Dognalo pa se je, da je bila vreča naložena pri trgovcu Schmiedu in namenjena nekemu ptujskemu trgovcu. Uvedena je preiskava.

Težka nezgoda.

Sinoči je v Lobnici pri Rušah padla po nesrečnem slučaju gospa Oktavija Brozovič tako nesrečno, da si je nalomila levo roko. Rešilni oddelak je odpremil ponesrečenko v bolnico.

K reorganizaciji policije

OBMOČJE BODOČEGA POLICIJSKEGA PREDSTOJNIŠTVA V MARIBORU
NAJ SE RAZŠIRI TUDI NA VSO OKOLICO MESTA.

Maribor, 25. oktobra.

Z reorganizacijo policijske službe v naši državi, v kateri ostane državna policija samo na sedežih banovin, dočim preide povsod drugod v občinsko upravo, je občutno prizadeto seveda tudi naše mesto. Po novi odredbi bodo morale namreč občine same vzdrževati ves varnostni aparat, le gmotno slabšim občinam bi dajala država v to svrhu podporo. Položaj pa je dandanes tak, da so sploh vse večje občine v naši državi v težki finančni krizi, ki postaja že naravnost nevzdržna. Povsod iščejo občine za ravnovesje proračuna nove vire dohodkov, novi dohodki pomenijo obenem novo obdavčenje občanov, novi davki pa niso nikjer simpatično sprejeti, čeprav so za redno občinsko gospodarstvo neobhodno potrebni. Naravnost izključeno je zato, da bi občine pri težkih razmerah, v katerih se nahajajo že sedaj, mogle prenašati še novo težko breme, ki se jim nalaga z vzdrževanjem varnostnega aparata. Tu jim bo pač morala priskočiti država na pomoč s tem, da bi sama krila izdatke za vzdrževanje. Vsak drugačen izhod se nam zdi skoro nemogoč.

Pa to le mimogrede. Sedaj, ko gre za reorganizacijo policijske službe v Mariboru, je potreba tudi določiti teritorij bodočega policijskega predstojništva v našem mestu. Tudi ta stran zadeve ni pri nas tako enostavna, kakor morda marsikje drugje. Zato je prav, da se tudi o tem razpravlja v naši javnosti.

Zakon določa namreč, da obsega območje policijskega predstojništva teritorij dotične mestne občine. Minister notranjih pa lahko razširi to območje tudi na neposredno mestno okolico.

Da tvori mesto Maribor s svojimi okoliškimi občinami Krčevina, Pobrežje, Studence in Tezno naravno celoto, o tem danes ni potrebno več razpravljati. Da se te okoliške občine spojitjo z mestom najbrže že z uveljavljenjem novega zakona o občinah, o tem so uverjeni celo okoliški odločni nasprotniki take spojitve. Zakaj na-

ravnemu razvoju se da sicer nekaj časa ustavljati, a preprečiti ga ne more nikdo. Za priključitev je pa ravno sedanja doba, ko se vse reorganizira in postavljajo novi temelji bodočnosti, najbolj ugodna.

Četudi ni priključitev okoliških občin k mestu še izvedena, je v interesu javne varnosti, da se območje bodočega policijskega predstojništva v našem mestu razširi tudi na Krčevino-Lajtersberg, Pobrežje, Studence in Tezno in sicer že takoj v začetku poslovanja. Potreba za tako razširitev policijskega predstojništva leži na dlani in je v interesu javne varnosti, v interesu mesta in tudi v interesu prizadetih občin samih. Če se ne motimo, je teritorij sedanje državne policije v Mariboru že razširjen tudi na te štiri okoliške občine, namreč na papirju. To se je zgodilo že v prvih letih po prevratu. A do faktičnega izvajanja te navedbe ni nikoli prišlo, ker je finančna stran tudi pri državni policiji igrala veliko vlogo in mesto, da bi se število stražnikov povečalo in bi opravljali službo tudi v okolici, se je še občutno znižalo, tako, da njih število komaj zadostuje za mesto.

Rešitev vprašanja varnostne službe v naših okoliških občinah, bi seveda ne obremenila mestne občine. Saj so okoliške občine same primorane prevzeti breme, seveda v pravem sorazmerju, za kolikor se bo ta postavka zvišala radi njih.

Okoliške občine pa so že itak primorane same skrbeti za varnostno službo. Da pa to izvajajo sedaj bolj po domače, je razumljivo. Saj nima nobena izmed njih uniformiranega stražnika. Le v Studencih opravlja nočno policijsko službo občinski sluga v policijski uniformi. Torej bodo z razširjenjem območja bodočega policijskega predstojništva res nekoliko prizadete te občine. A v sedanjem času vendar ne gre, da bi v neposredni bližini mesta vladale v pogledu javne varnostne službe prav take razmere, kakor v kaki zapuščeni hribovski vasi. Zato je potrebno, da se območje bodočega policijskega predstojništva raztegne tudi na bližnjo okolico mesta.

smi naravnost užigale razvajeno ljubljansko publiko.

bi torej skrajno mučno in žalostno, če bi ravno Maribor, ki se je ob čeških obiskih sicer vedno izkazal, to pot odrekel. Bilo bi to tem bolj neprijetno, ker so Slovaki prvi pri nas, ker proslavimo s koncertom tudi češkoslovaški državni praznik in bomo imeli v svoji sredi tudi reprezentanta češkoslovaške republike.

Vsi oni, ki si še niso kupili vstopnice, naj samo pomislijo, kako bi bilo nam, če bi prišli prvič na Slovaško in bi bili tam hladno sprejeti, — če bi morali naši pevci tam nastopiti ob prazni dvorani? In Češkoslovaška je že tolikokrat gostila ter z najiskrenejšimi čustvi sijajno sprejemala na stotine in stotine jugoslovanskih zborov, zlasti tudi slovaška metropola, mesto Bratislava ob Donavi.

Maribor naj torej nocoj izkaže svojo nacionalno, kulturno in patriotično zavest!

Na svidenje zvečer pri koncertu!

Ana Karenina.

Leta 1873. je pričel pisati Tolstoj »Ana Karenina«. V tem času je doživljala Tolstojeva rodbina nesrečo za nesrečo. Umrli so drug za drugim trije otroci, dve teti in grofica sama je nevarno obbolela. Vpliv teh nesreč se pozna. Tolstoj ne piše več v »Ani Karenini« o ljubezni z ono mladostno poezijo, kakor je še v »Vojni in miru«. Ljubezen je postala viharna, poltena, nasilna. Ljubezenska norost prevladuje in se stopnjuje skoro do peklenške zapeljivosti, ko med plesom razkrije Vronski svojo ljubezen nedolžno lepi Ani, v črnem baržunu z venčkom spominčic. Ani zažare lica, a ne od veselja, ampak kakor od plamenov požara v temni noči. Ljubezenska norost razpoje kri te pametne žene, te ljubke mlade matere in se naseli v njeno srce, dokler ga popolnoma ne stre... Tolstojevi večeri so v Grajskem kinu od 29. oktobra dalje.

Za jesen in zlmo KARO-čevlje. VI.

Mariborski in dnevni drobiž

Foxtrot in Shimmy v zraku

Smrtni skok iz višine 1000 metrov. — Velike atrakcije zračnih akrobatov. — Senzacionalni spored.

Presenečenje, ki nam ga je obljubil prireditelj nedeljskega letalskega mitinga — mariborski Aeroklub — torej ne bo izostalo. Brzobjavno je davi napovedala Hedy Schuhmannova, slovita nemška pilotinja, svoj prihod. V Maribor prispe jutri zvečer in bo v nedeljo popoldne skakala na letalsko akrobatskem meetingu s padalom iz višine 1000 metrov, kar bo k že itak senzacionalnemu sporedu v obilni meri prispevalo in ga obogatilo. Tako se bo mariborski Aero-klub docela oddolžil za lanskoletno prireditev, ki ni nudila kot se je pričakovalo, dočim bo letošnji letalski dan nudil več, kakor pa se da z besedo in pripovedovanjem obljubiti.

Letalski meeting bo nudil same novosti, ki jih zmore le najpopolnejša zrakoplovska tehnika sodobnosti. Izdelki trdke Katzenstein - Raab razpolagajo z lastnostmi, ki dovoljujejo vse zračne akrobacije. So izredno občutljivi pri manevriranju in prehajajo z lahkoto iz lege v lego, iz figure v figuro. Pilot Anton Raab, solastnik aeroplanskih tvornic, je mojster nedeljskih mojstrov. Letalo obvlada s tako spretnostjo, da se o njem brez pretiravanja lahko trdi, da pleše v zraku foxtrot in shimmy. Izredno zanimiv je tudi manever skupine, grupno letenje. Izredna novost pa bo brezmotorno letalo, ki ga bodo več sto metrov v zraku odklopili od »Pelikana« in bo pod vodstvom pilota Raaba pristalo na letališču.

Zračni akrobat Kellner je senzacija posebne vrste. Njegova vratolomna izvajanja na krilih in pod trupom letala so presenetljiva. Gledalcu zastaja dih, kadar se dvigne v stoj na krilih, ali pa se obesi z nogami za njihajoči trapez.

Nedeljska prireditev bo izredni dogodek za naše mesto in za vso oblast. Prireditelj se je tudi potrudil za primerno reklamo. Že včeraj popoldne so letala trosila nad mestom propagandne letake, danes in jutri pa jih poneso v okolico: Ptuj, Ormož, Ljutomer, Pragersko, Slov. Bistrica, Rogaska Slatina, Celje, Zalec, Šoštanj, Dravograd, Slovenjgradec, Ruše itd. Povsod se bodo letalci producirali z zračnimi akrobacijami, tako, da je računati na rekorden poset, radi česar se obiskovalce posebej opozarja na disciplino na letališču. Sleherni posetnik se ima brezpogojno in točno ravnati po navodilih rediteljev. Podrobnosti so razvidne z lepakov.

Kraljeva zahvala.

O priliki 10 letnega jubileja društva odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru je bil od zborovalcev odposlan na Njegovo Veličanstvo kralja udanostni brzobjav. Na to je prejel društveni predsednik od ministra dvora sledečo zahvalo: »Gospodinu Dragutinu Gilčvertu, predsedniku Društva odvetniških in notarskih uradnikov, Maribor, Gospodine! Primivši sa zadovoljstvom izraze udanosti i tople pozdrave, podnešene u ime društva odvetniških in notarskih uradnikov prilikom društvene desetgodišnjice, Njegovo Veličanstvo Kralj blagovoleo je narediti mi, da Vam izjavim Njegovu srdačnu zahvalnost. Minister dvora B. D. Jevtić l. r.«

Novi člani vrhovnega zakonodajnega sveta.

Dosedanji člani vrhovnega zakonodajnega sveta, dr. Josip Silović, Gjorgje Nestorović in Daka Popović, ki so postali bani, so razrešeni in imenovani na njihova mesta za člane vrhovnega zakonodajnega sveta: dr. Metod Dolenc, vseučiliški profesor v Ljubljani, dr. Prvislav Grisogono, bivši minister in dr. Slavko Šečerov, bivši minister. —

Madžarsko pošto letalo pristalo na našem ozemlju.

Včeraj je radi megle in neugodnega vremena pristalo na našem ozemlju v vasi Hrastovec pri St. Lenartu madžarsko pošto letalo. Oblasti so odredile komisijo, ki bo danes odšla na kraj zasilnega pristanka, da ugotovi razloge kršitve zakona o zrakoplovstvu. Komisiji sta dodeljena sreski poglavar dr. Ipavec in major 45. pp. g. Mičič. —

Nova nadloga popotnikov-prosjakov.

V Mariboru so se že pred dobrim mesecem pojavili nemški dijaki iz Rajha, ki po mariborskih dvoriščih z vijolino in kitaro zabavajo meščane. Selijo se iz ulice v ulico in zopet vračajo. Nemški stanovalci so jim izredno naklonjeni in jih obsipajo z darovi v denarju in naturi. Godi se jim prav dobro, kar dokazuje tudi dejstvo, da se ne morejo ločiti od našega mesta, ki prav nič ne čuti potrebo po njihovi glasbeni umetnosti, zlasti ker ni na posebni višini. Za mlade prosjake bi se pač lahko malo pobrigale oblasti. —

Koncert v moški kaznilnici v Mariboru.

Kaznenci mariborske kaznilnice so priredili z dovoljenjem ravnateljstva v nedeljo 20. t. m. v proslavo 120 letnice ustanovitve Ilirije in 40letnice obstoja kaznilnice v centrali zavoda koncert, ki je bil namenjen le kaznencem zavoda. Navzoči so bili tudi g. višji ravnatelj N. Vrabl s kaznilniškimi uradniki in pazniki. Koncert je obsegal poleg slavnostnega govora 7 moških zborov, 3 orkest. točke in 2 deklamaciji. G. višji ravnatelj je v jedrnatem govoru orisal veliki pomen Ilirije oživljene in podal zanimivosti 40 letnega razvoja kaznilnice. Proizvajale so se skladbe: V. Novaka, O. Deva, D. Jenka, Dr. B. Ipavca, B. Batianovskega in E. Fillekrussa. Obe deklamaciji: Molitev za domovino (C. Golar) in Pjesma pjesmi (Z. Jovanoviča) sta se izredno posrečili. Sploh so se vse koncertne točke proizvajale docela brezhibno, za kar gre v prvi vrsti zaslugi g. kaznilniškemu nadučitelju Cizelju, ki neumorno žrtvuje mnogo časa in se trudi, da je ustvaril iz ljudi, ki niso imeli pojma o petju in godbi pevski zbor in orkester, da že lahko nastopata javno. S pesmijo in godbo se blaži težko življenje nesrečnežev-kaznjencev, ki za hip pozabijo na svojo nesrečo, in mnogi izmed njih napravijo vsled tega trden sklep, da se bodo poboljšali. Zato bodi pristrčna hvala g. višjemu ravnatelju Vrablu, ki zna ceniti v kaznilnici petje in glasbo, ter g. nadučitelju Cizelju za njegov neumorni trud in marljivo sočustveno delo na polju vzgoje kaznjencev. —

Mariborska gremijalna šola

K našemu pod gornjim naslovom objavljenemu članku v št. 243 nam je poslal Trgovski gremij pojasnilo, iz katerega izhaja, da obiskujejo gremijalno šolo izključno samo trgovski vajenci, dočim obiskujejo vajenci vseh obrtnih panog obrtno nadaljevalno šolo, katero pa ne vodi gremij, marveč pri mestni občini obstoječ poseben šolski odbor. Kar se tiče jezika na trgovski nadaljevalni šoli, pojasnjuje gremij, da je pouk popolnoma slovenski: razen srbohrvaščine se pa poučuje po tedensko eno uro tudi nemščina. Ker se sprejemajo sedaj trgovski vajenci samo z najmanj 2 razredoma meščanske ali druge srednje šole, sploh nimamo na gremijalni šoli učencev, ki bi ne obvladali slovenskega jezika. —

Vlom na Dravskem polju.

Vlomilci so posetili te dni gostilničarja Brusa pri Sv. Miklavžu. Pri kovaču Korenu so ukradli velik železni drog, s katerim so potem previdno odstranili okenske križe. Odnegli so iz gostilniške sobe razna jedila in se oskrbeli tudi s pijačo. Stikali pa so zlasti po blagajni, v kateri pa so našli samo nekaj drobiža. Orožništvo je marljivo na delu, da izsledi te norčne viteza, ki vsako leto vznemirjajo naš prebivalstvo. —

Razne novice iz mariborske bolnice.

Pri »Kovini« na Teznu nameščeni 17 letni pomožni delavki Rozi Ozimič je zmečkal stroj desno roko. — Z alkoholom se je zastrupila 18letna Alojzija Dolenc iz Aleksandrove ceste. V navalu zmedenosti je popila večjo količino žganja. — Sedlarski pomočnik 18-letni Milan Platovšek si je pri delu prebodel levo roko. — Z nožem so obdelali v Poljčanah 24-letnega posestnikovega sina Janeza Znidarja ter ga zelo nevarno ranili na desnih prsnih strani in na levem nadlehju. Poškodbe so težke narave, storilci pa so že vsi pod ključem. —

Propagandni polet nad Mariborom.

Srečni posestniki ob tej priliki ulovljenih letakov naj se poslužijo ugodnosti, ki jim jih nudi trdka L. Ornik, Koroška c. 9, pri nakupu vsega blaga, kakor je v letakih navedeno. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 25. oktobra. Zaprto.

Sobota, 26. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Delavska predstava.

Nedelja, 27. oktobra ob 20. uri »Morala gospe Dulske«. Kuponi.

Ponedeljek, 28. oktobra. Zaprto.

Torek, 29. oktobra ob 20. uri »Piskrovez«. Premijera, ab. B.

Nedelja v mariborskem gledališču. Da pride tudi občinstvo, ki se rado nasmeje, na svoj račun, se ponovi v nedeljo, 27. t. m. vlezabavna poljska komedija »Morala gospe Dulske«, ki je pri premijeri izvala salve smeha. V naslovni vlogi nastopi ga. Dragutinovičeva.

Prva letošnja operetna predstava na marib. odru. V torek, 29. t. m. se vrši prva letošnja operetna predstava in sicer se vprizori Leharjev »Piskrovez«, ki je zelo melodijozna in učinkovita opereta iz meščanskega, deloma iz vojaškega življenja. Nastopi ves operetni ansambl in otroški zbor. Režira g. Harastovič, dirigira g. Herzog, prvič nastopi na njej na novo angažirani tenor g. Ivelja. Predstava se vrši za ab. B.

Slovaški pevci v Mariboru

Danes popoldne so prispeli v Maribor slovaški učitelji, da končajo zvečer v dvorani »Union« svojo koncertno turnejo po Jugoslaviji. Povsod, kjer so slovaški učitelji koncertirali, so bili naravnost sijajno sprejeti in koncerti izredno dobro obiskani.

Posebno pa se je včeraj izkazala zopet bela Ljubljana. Že na kolodvor so prispela vsa pevska društva in množica drugega ljubljanskega občinstva ter navdušeno pozdravljala slovaške goste. Do pravih ovacij pa je prišlo zvečer pri koncertu, kjer so divne mehke slovaške pe-

Kaj je pravzaprav tabornišтво?

NAZAJ NA POT, KI JO JE ZAČRTAL THOMPSON SETON!

Že davno so slavni pedagogi spoznali posledice pretirane duševne vzgoje, ki odklanja vsako vzgojo teles. Stari Rimljani so imeli pregovor: »Mens sana in corpore sano«, vedeli so, da more le v zdravem telesu bivati zdrav duh. Rabelais, Komensky, Pestalozzi, Basedow, Thoreau, posebno pa še Jean Jaques Rousseau, ki je skoval geslo: »Nazaj k prirodi!«, so klicali svoje sodobnike ven v čisto veličastno prirodo. Toda njihovi uspehi so bili majhni ali pa jih sploh ni bilo.

Prvi, ki je našel praktično in pri sedanjih družabnih razmerah precej lahko dostopno pot iz nezdravega mestnega življenja, je bil kanadski prirodo pisec, pisatelj in slikar Ernest Thompson Seton. Ustanovil je »Indijanske gozdovnike« (Woodcraft Indians). S tem je položil temelj za novo, prirodno, univerzalno, vzgojno metodo mladine. Organizacijo je razdelil na družine, rodove in plemena, vodstvo je imela mladina, nadzirali pa so jih odrasli.

Štiri leta kasneje se je sestal v Angliji z generalom Robertom Baden-Powellom, ki je ves navdušen stopil v vrste Setonovih sodelavcev. Kmalu pa je izstopil. Leta 1908. je napravil novo organizacijo »Združenje dečkov izvidnikov« (Boy Scouts Association). V to svrhu je vzel glavne ideje Setonovega gozdovništva in jim dodal nekaj svoje vojaške prakse. Svoje skavte je naslonil na vladajočo konservativna politična načela in gesla, zato je imel tudi več uspeha kot Seton, ki se izogiba v svoji organizaciji vseh političnih načel in gesel. Že leta 1910. (2 leti po ustanovitvi) je bilo že okrog pol milijona skavtov. Gozdovništvo se je omejilo samo na Severno Ameriko. Pa še tu ga je potisnil skavtizem v ozadje.

S svetovno vojno pa je prišel tudi prevrat v skavtskih vrstah. Vsled vojne so namreč prišli nekateri principi skavtizma precej ob ugled. Skavtski pokret je nekako zvođenel, zgubil svoj čar in padel na stopnjo dobroteljskih in sportnih društev. Taborenje in življenje v naravi je stopilo v ozadje.

Po svetovni vojni je nastal tudi pri nas v Evropi preokret, ki stremlje za tem, da se vrne taborniška ideja nazaj na pot, ki jo je zarisal Seton. Glavno zaslugu ima pri tem angleški pisatelj in slikar John Hargrave, ustanovitelj gozdovniške bratovščine »Kibbo Kift« (Silnih). Pod vplivom tega pokreta sprejemajo skavti vede ali nevede, hote ali nehoti, posamezne oblike in točke gozdovništva, katere so pred vojno smešili kot »indijansko in rdečkožno šaro« ter jih odklanjali.

Taborniški pokret je razcepljen na ta način danes na dve glavni skupini: na gozdovništvo (ang. Woodcraft) in izvidništvo (ang. Scouting).

Gozdovništvo je zgrajeno na popolni samoupravi mladine, pod nadzorstvom odraslih, na demokratičnih načelih, na principu federacije ter povdaja romantičen in estetski moment. Pri skavtizmu pa prevladuje avtokratičen princip centralistične organizacije in vojaška metoda. Drugače je praktičen program obeh smeri precej podoben. Obe se udeležujeta socialno s tem, da vrše posamezne organizacije rediteljsko službo pri javnih prireditvah, samaritansko in sanitetno službo ter druga opravila.

Združenje slovenskih tabornikov (ZST), čegar pravila so bila od ministrstva potrjena pod števil. Sl. 3802., z dne 8. julija 1925., sloni na podlagi Setonovega gozdovništva. To pa vsled tega, ker ni nobenega upravičenega vzroka, jemati deloma skvarjene kopije, če je na razpolago original, ki se je v 28. letih svojega življenja izkazal za najboljšega. A kljub temu je vzela slovenska gozdovniška organizacija nepristranski naziv »taborniki«, deloma tudi zato, da povdara ono točko, s katero stoji in pade ta nova vzgojna metoda, t. j. taborenje. Brez taborenja ni tabornišva!

Član ZST (gozdovnik) je lahko vsakdo, brez ozira na spol, starost in stan, ki je v moralnem oziru neoporečnega značaja, ne pije alkoholnih pijač in ne puši, dokaže, da so mu znani nameni in bistvo tabornišva ter je pripravljen slediti stezi gozdovništva.

Starši in vzgojitelji, dajte vaši deci in mladini dovolj prostosti, zraka, solnca, gibanja in prirode. Dajte ji priliko, da si ojači in utrdi telo in dušo s taborenjem, da se seznani na podlagi taborniške turistike z našo lepo domovino, da se navzije njenih krasot. Da si ugasi žejo po pustolovski nagnjenih v čistem studencu zdrave romantike. Da dobi s skupnim življenjem smisel za vzajemnost in disciplino, da se odvrne od pogubonosne poti alkohola in nikotina.

Pustite vašo mladino, da pohiti v prostem času iz duhomorne, telo oslabujoče tesnobe mračnega in zapršenega mestnega zidovja ven v čisto prirodo, da si postavi sredi gozdne jase svoje bele wigwame.

Pa tudi na vas same se obračamo. Vabimo vas, da se nam pridružite. Da se seznaniš z novo univerzalno, prirodno, vzgojno metodo. Da nam pomorete vzgojiti pionirje, ki si bodo izklesali s svetlimi sekirami taborniške ideje pot skozi močvirnato šumo predsodkov in laži zavožene civilizacije, v smeri vzhajajočega solnca nove kulture, ki nam napoveduje prerod in boljšo bodočnost človeškega rodu.

Naj gre naš klic po vsem Mariboru do vas vseh, ki ste bolni mesta in civilizacije in ki hrepeneče gledate gozdove ter gore v daljavi.

Mariborska mladina, dijaštvo in ostali mi vas kličemo: Pridite!

Župno načelstvo!

Sovjetski književniki in politika

V zadnjih časih se ne samo v moskovskih literarnih krogih, temveč tudi v sovjetskih političnih krogih mnogo razpravlja o tem, ali je »pisatelj prost vsakih političnih obveznosti ali ne?« Vse življenje v sedanjih sovjetski Rusiji je namreč tako prežeto s komunistično politiko, da posega ta politika globoko tudi v področje umetnosti. Še več! Sovjetske oblasti se ne prestopajo truditi, da napravijo umetnost čim bolj politično, ne glede na to, ali je gledališka, likovna ali književnost. Doživljaj književnika Pilnjaka, ki je skušal opisati sovjetsko življenje in je ni pri tem politično poobarval, je izzval velik literarni škandal in preganjanje pisatelja od strani oblasti. Posledica tega dogodka je serija razprav »O književnikih in njihovih odnosih napram politiki«. Na eni od teh razprav, ki se je vršila v Moskvi, so se komunistični pisatelji trudili dokazati, da se pisatelji v sovjetski Rusiji ne smejo ponašati napram komunistični stvari kot neinterresirani opazovalci, temveč morajo svoje talente podrediti nalogam epohe. V razpravo so posegli pisatelji Ivanov, Polonski in Kanatčikov, ki so odkrito priznali, da so se mnogi pisatelji, ki živijo v sovjetski Rusiji, popolnoma odvrnili od sovjetske ideologije. »Oni opazujejo sovjetsko sedanjost skozi ključavnico« je rekel Kanatčikov. To velja v prvi vrsti za Pilnjaka. Govorniki so večinoma naplašali, da je apolitika meja nesposobnosti. Ako živi pisatelj v sovjetski zvezi, potem je njegova dolžnost, da je prišteja komunistične politike.

Za 80 milijonov dolarjev ukradenih avtomobilov

V Zedinjenih državah je bilo preteklo leto ukradenih skupno 116.000 avtomobilov v vrednosti 80 milijonov dolarjev. Te številke izvirajo iz poizvedb, ki so jih izvršile zavarovalne družbe. Dalje je bilo ugotovljeno, da so 90 odstotkov ukradenih avtomobilov kasneje sicer zopet našli, vendar v zelo pokvarjenem položaju. Največ avtomobilov je bilo ukradenih oktobra in novembra meseca, najmanj pa februarja.

Anekdote o velikih možeh

Znani francoski vojskovodja, general Moreau, ki je bil velik nasprotnik Napoleona, je bil posebno znan po svojih mojstrskih umikih. Ko so nekoč v krogih Napoleona omenili tudi Moreaua, je rekel cesar: »Gotovo, Moreau je velik general, vendar ima precej podobnosti z bobnom.« Radi te nenavadne primere so navzoči prosili cesarja za pojasnilo. In Napoleon je odgovoril: »Tudi bobna ni slišati prej, dokler se ne udari nanj.«

Pri Rippachu je prosil mlad oficir maršala Bessieresa za dopust, da posesti svoje starše, ki so stanovali v bližnjem mestu, ker je bil oče težko bolan. Maršal je pogledal mladega moža in rekel: »Pojdite! Vidim, da vam je znana zapoved: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel na zemlji!«

Napoleon je vprašal nekega oficirja za njegovo starost.

»Star sem 30 let, Veličanstvo!«

»In še niste napredovali?«

»Žalibog, Veličanstvo, zaostal sem vsled ponovne smole in zoprnih slučajeve.«

»Prosimo za takojšen odpust iz armade«, je nato odgovoril Napoleon, »kajti oficirjev, ki imajo smolo, ne potrebujem in jih ne morem uporabiti!«

Saksonski poslanik na pruskem dvoru, pl. Globig, je potoval iz Berlina v Draždane. Na povratku na svoje poslaniško mesto je prispel pozno ponoči v Berlin. Pred vhomom v poslopje se je voz ustavil in oficir, ki je imel službo, je poslanika vljudo vprašal: »Oprostite, kdo ste?«

»Jaz sem kraljevi saški poslanik na berlinskem dvoru, pl. Globig.« je sledil odgovor.

»Dobro,« je pripomnil oficir, toda to mi nič ne pomaga. Jaz moram vedeti, kaj je vaš pravi, ne pa postranski poklic!«

Ljubavni roman

Ves Pariz se smeje bogatemu Amerikancu Barowu, ki je že nekaj mesecev dvoril lepi mladi igralki Bartout, ki se sicer ni proslavila kot umetnica, a je bila zato splošno znana radi svoje lepote. Amerikanec se je odločil, da osvoji srce lepega dekleta z originalnim darilom. Sešil je deset denarnic v obliki knjige in poslal darilo devolki, v katero se je tako strastno zaljubil. Naslednjega dne pa mu je ta pri sestanku rekla: »Pričakujem nadaljevanja vaše povesti...!« Toda Amerikanec, ki nikakor ni hotel, da bi se ta »povest« nadaljevala brez prestanka, je sešil še deset denarnic — v vsaki bankovec za tisoč dolarjev — zraven pa je priložil potem listič, na katerega je napisal: »Konec drugega in zadnjega poglavja«. Naslednjega dne pa je dobil od igralkine pisemce s sledečo vsebino: »Ne ljubim avtorjev, katerih povesti se tako hitro končajo!« In tako se je končal ljubavni roman Amerikanca, ki ga je stal 20.000 frankov, uspeh pa je bil ta — da se mu je smejal ves Pariz.

Talmova spalnica

Pred kratkim se je vršila v Parizu z velikim uspehom javna dražba zbirke »moskovskega kneza«, pravnuka slavnega francoskega maršala Neyja. Na dražbi je bilo tudi pohištvo znamenitega gledališkega igralca Talme. Sicer priprosto, a zato iz samega plemenitega materiala napravljeno spalnico je kupil neki zbiratelj za 270.000 frankov. Še višjo ceno, 400.000 frankov, je dosegla okrogla miza, ki je bila leta 1906. napravljena za Napoleona. Tvrdka Duveen je kupila dotično mizo po naročilu vlade in sicer z zakonito prekupno pravico, sicer bi bila miza izdražena gotovo še za višjo ceno. Dragoceno mizo bodo postavili v gradu Malmaisonu, kjer lahko vsakdo občuduje najlepše Napoleonove objekte, razen onih, ki so spravljani v muzeju za dekorativno umetnost.

Kdo je morilec?

Iz Milana se poroča: Justična pota, ki je spravila dva nedolžna človeka v zapor, je sedaj s priznanjem razbojniškega poglavarja Pollastra pojasnjena. Sante Pollastro, strah severne Italije, ki ima na vesti nešteto umorov in vlomov, je bil pred meseci aretiran v Franciji in izročen italijanskim oblastem. Ker ga sigurno čaka dosmrtna ječa, je Pollastro najbrže mnenja, da en zločin več ali manj sploh ne prihaja v poštev. Zato je poklical k sebi preiskovalnega sodnika in mu izjavil, da mu velevala njegova razbojniška čast, da reši dva nedolžna človeka iz zapora: delavca Carrega in Leggera, ki sta bila l. 1922. od porotnega sodišča obsojena vsak na 30 let težke ječe. Porotniki so ju namreč proglasili kot morilca bančnega blaginika Ahila Casalegna iz Tortone. Čeprav sta oba dokazala svoj alibi in obupno naglašala popolno nedolžnost, je vendar izdalo sodišče samo na podlagi indicij to usodno razsodbo.

Tri leta kasneje, leta 1925. je šla po italijanskih listih senzacionalna izjava kolesarskega prvaka Girardenga. Ta je namreč poročal listom, da se mu je po njegovi zmagi v pariškem velodromu pridružil neki rojak, v katerem je spoznal znanega bandita Pollastra. Pollastro mu je čestital k velikemu uspehu in je med razgovorom izjavil, da sta bila delavca Carrega in Leggera popolnoma po nedolžnem obsojena, ker je on izvršil umor v Tortoni.

Takoj po svojem povratku v domovino, je podal Girardengo enako izjavo tudi na sodišču. Kaj je bilo torej enostavneje, kakor obnovitev procesa? Toda temu je nasprotoval italijanski zakon. Šele tedaj, ako je obsojen kdo in je zločin maščevan, se more tamkaj obnoviti kak proces. Pollastra pa ni bilo mogoče dobiti, on se je pojavil sedaj tu, sedaj tam... in oba delavca sta morala od tedaj še štiri nadaljna leta prestati v ječi.

Sedaj pa je končno Pollastro vendarle v rokah pravice in je tudi že sam iz lastne inicijative prevzel roparski umor pri Tortoni na svojo dušo. Sedaj ga lahko obsodijo, sedaj čaka obe nedolžni žrtvi po sedemletnem zaporu vendarle svoboda. In proces proti Pollastru ter njegovim tovarišem, ki se bo vršil te dni v Milanu, bo gotovo odkril tudi vse skrivnosti zločina v Tortoni.

Boj za Mickiewiczovo dedščino

Pred varšavskim sodiščem se je vršila te dni zanimiva razprava radi posestev slavnega poljskega pesnika Adama Mickiewicza, in sicer na tožbo njegovega v Parizu živečega vnuka dr. Ljudevita Goreckega.

Adam Mickiewicz je moral, kakor znano, leta 1831., ko je cesar Nikolaj z oboroženo silo potlačil poljsko vstajo, pobegniti v Pariz. Enaka usoda je zadela tudi Antona Goreckega, enega izmed voditeljev vstajev. Ruska vlada je potem zaplenila posestva obeh. Pozneje se je sin Goreckega poročil v Parizu s hčerko Adama Mickiewicza, Marijo. Iz tega zakona izvira dr. Ljudevit Gorecki, ki je torej vnuk velikega poljskega pesnika.

Dr. Gorecki je vložil sedaj na varšavsko sodišče vlogo, v kateri zahteva povračilo onega dela posestev svojega starega očeta, ki je prišel od tega zaplenjenega posestva sedaj pod Poljsko. Zanimivi proces je vodil znani varšavski odvetnik dr. Siszowski in ga je dobil. Varšavsko sodišče je namreč ugodilo tožbi dr. Goreckega in obsodilo poljsko državo, da mora na poljskem ozemlju nahajajoči se del teh posestev vrniti vnuku velikega poljskega pesnika.

Rimski cesarski kipi

Na dosedaj neraziskanem ozemlju otoka Kiosa, na katerem je bilo za časa rimskega cesarstva tudi rimsko gledališče, je odkril neki arheolog veliko število kipov nadčloveške velikosti, ki predstavljajo razne rimske cesarje in odlične dame. Izkopavanje se nadaljuje.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 201

»Aha!« si je mislil policijski načelnik. »Tisti slavni železni obroč, o katerem sem govoril bodočemu dožu beneškemu, se je zopet nekoliko zožil!«

Vrgel je preobleko raz sebe in stekel v največji naglici v Bembovo palačo.

Bralec je prisostvoval razgovoru, ki se je vršil med obema poštenjakoma in v katerem je Bembo skušal pokazati s svojim vedenjem, da ga nikakor ne mika ostaviti Benetk, Gvido Džennaro pa skušal pretresti škofovega duha, da bi našel v kakršnemkoli njegovem vzliku vsaj trohico resnice.

Mi vemo, da se je posrečilo obema:

Bembo je mogel zapustiti Benetke, ne da bi bil zbudil tudi le najmanjši sum...

In policijski načelnik je dobil popolno gotovost, da je Roland Kandiano obsodil tudi Bembo na smrt.

Samo ena točka je ostala nejasna:

Zakaj ni Roland zapletel tudi škofa v to obširno zaroto, ki je bila podobna žarečemu ognjišču, v katerem je koval orožje svojemu maščevanju?

XV.

Pod Mostom Vzdihljajev.

Roland je odšel iz cerkve, ne da bi opazil policijskega agenta, ki ga je bil policijski načelnik nastavljal. Sicer pa je verjetno, da se ne bi bil vznemirjal, tudi če bi ga videl. Navdajalo ga je eno izmed tistih duševnih razpoloženj, v katerih postanejo važni dogodki navadne malopomembnosti, ker stremi vsa misel človeka proti eni sami točki.

Dejstvo, veliko dejstvo, edini dogodek v Rolandovi duši je bila njegova čudna, presenečljiva, silna razburjenost spričo nevarnosti, ki je pretila Leonori.

To razburjenost je vredno osvetliti.

Rekli smo, da je nevarnost sama skrbela Rolanda šele v drugi vrsti. To, čemur se je čutil in kar se mu je zdelo največje važnosti je bilo, da se on toliko razburja. Kajti v tem dejstvu je videl neovrgljiv dokaz, da je njegova ljubezen do Leonore ostala ista kakor bivše dni, ko je bila še njegova zaročenka in so jih nazivali »ljubimca beneška«, takrat, ko je hitel vsak večer na olivski vrt, in pozneje še, ko se je dvigalo ime Leonore iz dna njegove podzemelske ječe kakor obupna molitev. Zdaj je ni ljubil bolj kakor takrat, in je ni ljubil manj. Ljubil jo je še vedno, s tem je vse povedano.

Roland je razumel zdaj morda prvič v svojem življenju, da je bila ta ljubezen absolutna, odločilna in neomajana že od prvega trenutka; začutil, da nosi v svojem srcu čuvstvo, ki se upira vsakršnemu vodstvu premišljene volje; in zbal se je samega sebe ob vrto-glavi misli, da nosi v svojem srcu nekaj, kar je močnejše od njega samega.

Razumel je, da po tolikih nesrečah in tolikem trpljenju živi on samo še zato, ker živi še Leonora.

Če umre ona, umre tudi on.

Če bo živela ona, bosta živela oba.

Nič ni pomagalo, da je obkladal njen spomin z zaničevanjem in sovraštvom. Dejstvo vseh dejstev, pred katerim ga je bilo skoraj groza, je bilo, da se je njegovo življenje popolnoma zrastle z življenjem Leonore.

Mimo tega je postalo vse, kar je prinesel današnji dan, manj važno, da brezpomembno.

In odslej je bilo mogoče samo še eno vprašanje: Rešiti Leonoro.

In Roland se je skoraj celo uro boril z občutkom, ki ga poznajo samo duše, ki jih je usoda obdarila s strašno zmožnostjo, slutiti nesrečo.

Videl je Grimanija, kako se bliža Leonori; videl ga je zamahniti z morilnim orožjem; videl je njo, kako leži na tleh znak, blede in iztegnjena, ter kruto trpi in se mu smehlja vseeno... in ta namišljeni prizor ga je navdal s tolikšno bolečino, da ga ne bi bila mogla skeleti bolj, tudi če bi bila resnična.

Ta dan je bil eden najstrašnejših, kar jih je doživel dotlej ako izvajamo tistega, ko je izvedel nezvestobo Leonore — ali vsaj to, kar je on imenoval njeno nezvestobo.

Kako je preživel ta dan?

Ni dvoma, da je blodil precej časa po Benetkah semintja, dajoč se voditi samo misli, ki je bedela v njem. Gotovo je, da se je enkrat med tem časom pokazal nedaleč od palače Altieri; in agent, ki ga je nadzoroval po nalogu Gvida Džennara, ga je videl, kako je stal okrog petih popoldne dolgo časa v bližini palače Grimani.

Ko se je zmračilo, ga najdemo zopet blizu Mostu Vzdihljajev. S svojim bistrim duhom in svojo zmožnostjo izvajanja in sklepanja je bil Roland naposled spoznal, da mora biti tukaj središče njegovih operacij in da se bo na tem kraju pripravila in odigrala vsa nocojšnja drama.

Nataknil si je črno krinko na lice. Tako je čakal, stoječ spredaj na majhni gondoli.

Na njegovi desnici je ležala vrsta nabrežij Velikega Kanala s trgov Sv. Marka.

Na svoji levici, na ovinku pri doževski palači je videl Most Vzdihljajev.

Naenkrat je zagledal, kako se pomiče iz dalje po kanalu majhna barka, ki jo je obračal en sam veslač. In že sam pogled na tega moža ga je presunil s čudnim občutkom. Spoznal ga je še tisti hip. Bil je Grimani.

Čoln je zdrčal mimo njega ter se ustavil nekoliko dalje spredaj pred mostom. Tam je bila pravečata gneča senc, nakopičenih po visokih zgradbah jetnišnice, palače in Mostu Vzdihljajev.

Grimanijev čoln je prispel k jetnišničnemu zidu.

Na tem kraju ga ni bilo mogoče videti od nobene strani.

Toda nekdo ga je videl: Roland: Njegove plame-neče oči so se bile prijele Grimaniza in ga niso več iz-pustile.

Preteklo je nekaj minut.

Takrat je začel Roland pljuskanje vesel.

Samo oči so se mu nekoliko zakrnavile, in njegov obraz, ki je bil smrtnobled še pred par trenotki, se je pobarval z rahlo rdečico.

Rahel drhtiljaj je stresel njegove roke; nato je mahoma zopet prebledel kakor zid. Počasi, počasi se je bližala gondola; spredaj je stal brezbržno in nemo njen barkarol.

Leonora ni sedela pod šatorom, nego čisto zadaj. Bila je sama.

Glavo zavito v črno šarpo, rame orgnjene s plaščem, tako se je prepuščala zibanju svojega čolna.

Kaj je imela opraviti tu?

Zakaj so jo njene edine vožnje na izprehod vodile po dvakrat na teden pod Most Vzdihljajev?

Kakšnega premišljevanja, kakšnih očitkov vesti, ali kakšnih na je prihajala iskat?

Kdo ve? Morda je hotela poslušati ječanje jetni-kov, ki je včasih kalilo mračno tišino tega koticika...

Morda je hotela vedeti, kako je trpel on!...

Roland je ob pogledu na Leonoro začutil tisti ne-navadni sunek, ki stare človeku ude in mu izžme možgane.

Rolandov čoln se je dotaknil z bokom Leonorine gondole,

Leonora ga je videla.

In ga je spoznala.

In brez glasu, brez moči, vsa zamirajoča je čakala, kaj bo.

Ta sekunda je bila obema polna groze in slasti obenem.

In tudi zdaj, vzlic sili ljubezni, ki jih je tirala drugega k drugemu, vzlic svetlemu žarenju njenih oči, ki so se klicale s svojimi pogledi, topečimi se v neza-vednih objemih hrepenenja, tudi zdaj si nista rekla ničesar izmed bistvenih reči, ki so jima trepetale v dnu src in duš.

Roland je poklical k sebi vse sile svoje volje, da je zadušil v sebi vzrok svoje vzradoščene in bridke strasti.

In čudež, kljub vsemu, kar ga je navdalo v tem trenutku, se mu je posrečilo izpregovoriti... izprego-voriti hladno, z glasom, ki mu je odmeval v lastni no-tranjosti in vzbudil njegovo začudenje:

»Bežite... vrnite se v svojo palačo... za nič na svetu se ne pokažite v Benetkah, preden mine mesec dni!...«

Ali ga je Leonora slišala?

Slišala je njegov glas.

Toda ali je razumela smisel njegovih besed?

To ni verjetno.

(Nadaljevanje sledi).

Mali oglasi, ki služijo povse-dovalno in socialno namene občineta: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in ogla-si trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Čedno opremljena soba

s separatnim vhodom se odda. Kosar-jeva ulica 52 (na koncu Koroščeve uli-ce). 2730

Mirna zakonca brez otrok

iščeta sobo s številnikom ali mesto hiš-nika. Naslov v upravi »Večernika«. 2727

Lepa, dobro ohranjena

perzijska preproga, modra z fres bor-duro na prodaj. Na vpogled dnevno ra-zen sobote v česalnem salonu Fettich, Maribor, Ulica 10. oktobra. 2724

Mizarstvo Anton Marušič,

Pristaniška ulica (vogal Pristan) se priporoča cenjenemu občinstvu za vsa-kršna v to svrhu spadajoča dela od najenostavnejše do najfinejše vrste. — (Renoviranje starega pohištva). Cene zmerne, solidna in točna postrežba. 2643

Dijake sprejem

na stanovanje takoj, tik šol. Naslov v upravi Večernika. 2716

Meblovano sobo oddam

takoj boljšemu gospodu. Naslov v u-pravi lista. 2714

Narodno Enciklopedijo (Stanojevič)

prodam za Din 400. Naslov pove upra-va lista. 2719

Hladilnik za gostilno

ali domačo uporabo v dobrem stanju ugodno prodam. Naslov v upravi Ve-černika. 2711

Zakonca brez otrok

grešta za hišnika, mož ključavničar. Naslov pove uprava Večernika. 2712

Lep velik lokal,

pripraven za delavnico ali trgovino takoj oddam. Taborska ulica 8. 2707

Sprejem takoj ali s 1. novembrom 1929

dva dijaka v celo oskrbo. Din 700.—. Maistrova ulica 16, I. nadstr. — Istotam oddam elegantno meblirano sobo, se-paratni vhod, električna luč, dvema osebama. Cena po dogovoru. 2708

Meblovano sobico oddam

takoj eni osebi. Koseskega 35. 2715

Odda se lepa soba

in kuhinja s 1. novembrom. Dr. Rosi-nova ul. 16. 2702

Pisarniška moč

z večletno prakso išče zaposlenja. Po-nudbe na upravo pod »Nastop takoj«. 2679

Fotografiram vse!

Portreti, brzoslike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne napra-ve. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer, Gosposka 39. 2286

Zanesljivo dekle,

srednje starosti išče mesto postrež-nice za nekaj ur dnevno. Naslov v u-pravi Večernika. 2709

Dnevno sveže

kislo zelje
v znano dobri kvaliteti priporoča

M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode

KAJENJE JE STRUP!

Vsak se lahko igraje odvadi zdravju škodljivem kajenju, z našimi „EX“-tabletami. V 14 dnevih prestane tudi naj-strašnejši kadilec kaditi, ako vzame „EX“-tablete dnevno trikrat. So popolnoma neškodljive. Omot Din 30.— in poštnina. Cela kura pet omotov Din 145.—, franko.

2407

Razpošilja po povzetju

„Aurora“ Sekt. 19, Novisad, Zeljeznička 38.

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.

Novo otvorjena trgovina s premogom in lesom

Tinnauer

Maribor 2544

Gregočičeva ul. 9

vhod tudi skozi Slovenska ul. 8

se priporoča cenj. občinstvu za blago-hotna naročila.

Cene brezkonkurenčne!

Postrežba točna in solidna!

BRITVICE

Gillette, Mem extra, Mem de Luxe, Mond extra, Timor in vse brivske potrebščine nudi naj-ugodnejše galanterijska trgovina

Drago Rosina

Vetrinjska ulica št. 26.

Dostojevski:

Selo Stepančikovo

humoristični roman
prevod Vladimira Levstika

Broširana 44 Din, vezana v

platno 56 Din.

Po pošti pa 2 Din več.

Tiskovna zadruga v Mariboru

Aleksandrova cesta 13